

Update project betreffende azolen bevattend bollenafval 25-8-2021

Ter bespreking van de voortgang van het project heb ik een kort overzicht gemaakt van de stand van zaken van de betreffende deelactiviteiten. Deze zullen besproken worden in de volgende bijeenkomst.

1. toetsing van de effectiviteit en praktische toepasbaarheid van de nieuwe voorschriften.

Om de praktische uitvoerbaarheid van de nieuwe voorschriften uit het protocol te onderzoeken, zijn 14 telers uit verschillende regio's benaderd en geïnterviewd. Hierbij werden stap voor stap de voorschriften uit het protocol besproken en gevraagd in welke mate deze stappen uitvoerbaar waren en waarom eventueel niet. Bij de selectie van bedrijven is rekening gehouden met regionale spreiding en met het soort bollen dat geteeld wordt. Telers die bevroegd zijn kwamen uit de regio Hillegom, uit de kop van Noord-Holland, en uit Noord-Oost polder/Friesland/Overijssel. In overleg met de KAVB is aangenomen dat hiermee de verschillende soorten teelten en bijbehorende handelwijzen met betrekking tot het afval gerepresenteerd waren. Dit is door verschillend geïnterviewde personen bevestigd.

Ook zijn een drietal bedrijven geïnterviewd die werkzaam zijn bij de verwerking van bollenafval.

De inzichten uit deze enquêtes zijn gebruikt voor de opzet van de wetenschappelijke testen (zie 2) en de inventarisering van het gebruik van het protocol of andere manieren van opslag en verwerking van het bollenafval (zie 3).

2. Toetsing van effectiviteit van binnen de sector gebruikte manieren van opslag en verwerking van bollenafval op het voorkómen van groei en ontwikkeling van (resistente) *Aspergillus fumigatus*.

Er zijn de volgende opslagen ingezet om het effect op groei en resistentie van *A.fumigatus* te meten. Hierbij worden wekelijks monsters genomen uit afvalhopen van voorjaarsbloeiërs om azolenconcentratie, vochtgehalte, schimmelaanwezigheid en -resistentie te meten. Temperatuur wordt constant gemeten in iedere opslag.

Bewaring	Aantal hopen totaal	Bij aantal telers (max 2/teler)	looptijd
Volgens protocol	6	3	2 weken
Zoals gebruikelijk	7	4	10 weken
2x/week nat maken	7	4	10 weken
Afdekken als hoop groot genoeg is	6	3	10 weken
In container met zeil	1	1	10 weken

Varianten in afdekken en vochtigheid zijn de mogelijkheden waarmee de schimmelgroei te beïnvloeden is in de afvalhopen.

Vanaf 1 september is een analist aangenomen bij de WUR om de monsters te analyseren. De eerste resultaten worden eind september verwacht. Deze worden meegenomen in de opzet van vervolgonderzoek met lelieafval.

Medio oktober-december zal gekeken worden hoe een vergelijkbaar onderzoek is op te zetten is met afval van lelieteelt. Hierin zijn al twee bedrijven geïnteresseerd.

3. Inventarisatie toepassing huidige voorschriften van het protocol in de opslag en verwerking van bollenafval in de bollensector en inventarisatie van gebruikte manieren van opslag en verwerking van bollenafval in de sector.

Een conceptvragenlijst is gemaakt. Deze is online uitgezet onder de leden van KAVB. In oktober starten we met de verwerking van de resultaten. Tussentijds zullen KAVB-leden nog een herinnering krijgen voor het invullen van de enquête.

4. Inventarisatie NVWA bij een aantal bedrijven op naleving protocol. In het najaar bezoekt de NVWA de telers van leliebollen.

In augustus heeft NVWA een inventarisatie gedaan bij een aantal bollenbedrijven op de naleving van de voorschriften in het protocol. De resultaten daarvan zijn nog niet bekend. In het najaar zal de NVWA eenzelfde inventarisatie doen maar dan bij telers van leliebollen.